

**ONTWERP VAN DECREET TOT VASTSTELLING VAN DE REGELS VOOR DE
SUBSIDIËRING VAN JEUGDVERBLIJVEN, HOSTELS,
ONDERSTEUNINGSSTRUCTUREN EN DE VZW ALGEMENE DIENST VOOR
JEUGDTOERISME**

Samenvatting

Het voorliggende ontwerp van decreet tot vaststelling van de regels voor de subsidiëring van jeugdverblijven, hostels, ondersteuningsstructuren en de vzw Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme (ADJ) is het resultaat van een uitgebreid onderzoeks- en participatietraject in het kader van de evaluatie van het decreet van 6 juli 2012 houdende de subsidiëring van hostels, jeugdverblijfcentra, ondersteuningsstructuren en de vzw Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme.

Dit ontwerp van decreet bestendigt en versterkt de ondersteuning van de jeugdtoeristische sector middels het toekennen van werkings- en personeelssubsidies aan jeugdverblijven en hostels om een voldoende groot, divers, aangepast en betaalbaar overnachtingsaanbod te garanderen voor kinderen en jongeren in het algemeen en het jeugdwerk in het bijzonder. Op die manier komt het tegemoet aan het Regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2019-2024 (Jeugd doelstelling 15 In aansluiting op de evaluatie van het decreet jeugdtoerisme en met de verderzetting van het masterplan bivakplaatsen werken we aan naar een helder en geactualiseerd nieuw kader voor jeugdverblijven) en aan de beleidsnota Jeugd 2019-2024 (OD 2.3 Blijven inzetten op het ondersteunen van jeugdkampen door jeugdbewegingen en jeugdverenigingen).

Het ontwerp van decreet biedt een antwoord op de door de jeugdtoeristische sector (bestaande uit uitbaters en gebruikersdoelgroepen) breed gedragen knelpunten, geformuleerd vanuit de vaststellingen en aanbevelingen vanuit het onderzoeks- en participatietraject.

Op vlak van subsidievoorwaarden zorgt het decreet voor een duidelijke versterking van de focus op jeugd en een verhoging van de overnachtingscapaciteit met een aantal nieuwe criteria:

- Een verhoging van het minimumpercentage aan overnachtingen van kinderen en jongeren tot en met 30 jaar:
 - Van 70% naar 80% voor jeugdverblijven basis en standaard
 - Van 50% naar 70% voor hostels
- Het jaarlijks ontvangen van ten minste 5 jeugdverenigingen die minstens één nacht verblijven.
- Het meenemen van overnachtingen in tentplaatsen op het domein van het jeugdverblijf of hostel in de berekening van de werkingssubsidies om tegemoet te komen aan de piekvraag tijdens het zomerseizoen.
- Het schrappen van de minimale slaapcapaciteit van 40 bedden om tegemoet te komen aan de stijgende vraag naar kleinere verblijfsaccommodatie.

Hiertegenover staat een financiële opwaardering van de huidige veelal symbolische jaarlijkse subsidiebedragen. Voor de werkingssubsidies betekent dit:

- Het schrappen van de huidige maximumplafonds van 2.000 euro voor jeugdverblijven basis, 3.000 euro voor jeugdverblijven standaard en 11.500 euro voor jeugdverblijven comfort en hostels.
- Het instellen van een minimale jaarlijkse werkingssubsidie van 2.500 euro voor alle jeugdverblijven en hostels.

Voor de personeelssubsidies betekent dit een opwaardering van jaarlijks 25.000 naar 30.000 euro per voltijdsequivalent.

Ten slotte krijgen de ondersteuningsstructuren een duidelijk afgebakende en meer uitgebreide taakstelling die inspeelt op de vraag naar een lerend netwerk, expertise- en kennisdeling en meer concrete samenwerkingsverbanden.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. Algemene toelichting

A. Situering

1. Jeugdtoerisme

Jeugdbewegingen gaan op kamp, op weekend. Scholen houden bos-, zee-, cultuur, plattelandsklassen. Ziekenfondsen organiseren jeugd- en kindervakanties. Jeugdwerkingen met kansarme kinderen en jongeren trekken op vakantie. Jeugdwerkingen kinderen en jongeren met een beperking gaan op meerdaagse uitstap met hun begeleiders. Jeugdhuizen trekken er op uit. Andere jeugdgroepen organiseren bezinningsuitstappen, stages, sportweken, inleefweekends, vormingscursussen, trainingsdagen, taalbaden... Individuele (internationale) jongeren verkennen Vlaanderen en Brussel en maken daarbij gretig gebruik van hostels. Het voorkomen van jeugdtoeristische activiteiten is dus enorm divers. Ze zijn soms op ontspanning gericht, soms op vorming, op integratie, op groepsvorming, op cultuur, op exploratie, op... maar meestal op een combinatie van vele van deze factoren.

De meeste activiteiten vertonen een aantal gemeenschappelijke kenmerken:

- Het gaat bijna altijd om verblijven in groep (onder educatieve of pedagogische begeleiding)
- Het gaat om meerdaagse verblijven
- Het gaat om laagdrempelige verblijven
- Het gaat om verblijven in een aangepaste accommodatie
- Het gaat om verblijven in een geschikte omgeving

De geschiedenis van het jeugdtoerisme gaat reeds terug tot eind 19de eeuw en heeft heel wat raakvlakken met de sociale geschiedenis van België. Drie vormen van jeugdtoerisme hebben de geschiedenis van het jeugdtoerisme gekleurd: de vroegere vakantiekolonies, de jeugdbewegingskampen en meerdaagse verblijven van scholen. De twee laatste vormen nog steeds een belangrijk deel van het hedendaagse jeugdtoerisme. In die zin kan zelfs gesteld worden dat het jeugdtoerisme een gewortelde traditie is die tot het Vlaams erfgoed behoort.

Binnen de patronen inzake vrijetijdsbesteding van kinderen en jongeren enerzijds en het bevorderen van het jeugdtoerisme anderzijds, is het verblijven in groep en in de open ruimte een belangrijk aandachtspunt. Voor kinderen en jongeren is het belangrijk om samen met leeftijdsgenoten vrije tijd door te brengen. Jeugdkampen zijn sociale vormen van vrije tijd en van groot belang in het aangaan van en omgaan met sociale contacten. Omwille van de steeds kleiner wordende gezinnen en het ontbreken van informele speelruimte in het publieke domein (op straat wordt steeds minder gespeeld) zijn georganiseerde verblijven in groepsverband van groot belang.

Kamperen en spelen in de open ruimte biedt jongeren een direct contact met de natuur (of een meer natuurlijke omgeving) die in andere omstandigheden in onze verstedelijkte samenleving niet meer mogelijk is. Kamperen en spelen in de natuur biedt ook mogelijkheden om de behoefte aan meer avontuurlijke en uitdagende spelvormen te beoefenen.

De participatiegraad van kinderen en jongeren aan jeugd- en jongerenverenigingen in Vlaanderen is hoog, net als het aanbod. In bijna alle Vlaamse gemeenten is er minstens één jeugdbeweging. Gezien de ledenaantallen van de jeugdbewegingen sinds de jaren '90 alsmaar toenemen, kan men stellen dat de huidige capaciteit en diversiteit van jeugdverblijfcentra en hostels minstens moet behouden blijven.

Dit ontwerp van decreet houdende subsidiëring van jeugdverblijven, hostels, ondersteuningsstructuren en de vzw Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme (ADJ) heeft als algemene doelstelling om de meerdaagse verblijven in aangepaste en gevarieerde verblijfcentra te bevorderen van jeugd in het algemeen en van jeugdwerk in het bijzonder. Door het subsidiëren van jeugdverblijven, hostels alsook van de ADJ en de twee ondersteuningsstructuren wil de Vlaamse overheid een stimulerend effect hebben op zowel het aantal, de kwaliteit als de betaalbaarheid van het aanbod.

De Vlaamse overheid vindt het belangrijk dat het jeugdwerk, en bij uitbreiding andere groepen van kinderen en jongeren, kunnen beschikken over passende accommodaties voor hun meerdaagse verblijven. Kinderen en jongeren die in groep overnachten verwachten een omgeving om te kunnen spelen, ontspannen (binnen en buiten) en waar ook de vorming van hun (veelal vrijwillige) begeleiders kan plaatsvinden. Jeugdverblijven en hostels bieden hiervoor een specifieke omgeving, die heel bewust inspeelt op deze noden en behoeften. De speelsheid en robuustheid gaan gecombineerd met minimale criteria rond veiligheid, hygiëne en duurzaamheid. De uitbaters kennen hun publiek en spelen sterk in op de specifieke vragen ervan.

Via dit ontwerp van decreet subsidieert de Vlaamse overheid deels de uitbaters en deels de coördinatie en begeleiding van deze jeugdverblijven en hostels. Zo wordt

er enerzijds een ondersteuningsstructuur voor de jeugdverblijfcentra en anderzijds een ondersteuningsstructuur voor de hostels gesubsidieerd. Zij voeren via een subsidieovereenkomst met het Departement Cultuur, Jeugd en Media (CJM) specifieke ondersteuningstaken uit bestaande uit het informeren van uitbaters, inrichten van vormingssessies, ontsluiting van het aanbod, organisatie van samenaankopen, enz. De vzw ADJ heeft dan weer een specifieke opdracht: namelijk het beheer en de uitbating van de educatieve jeugdcentra van de Vlaamse overheid.

2. Historiek

De jeugdverblijven werden voor het eerst gesubsidieerd in 1984 op basis van het decreet van 27 november 1984 houdende de erkenning en subsidiëring van jeugdverblijfcentra. Op dat moment kwamen 39 centra in aanmerking voor een toelage. Dat aantal steeg geleidelijk tot 71 in 2003, bijna een verdubbeling. Sindsdien is het aantal gesubsidieerde centra verder toegenomen. In 2016 werden er in totaal 225 jeugdverblijven gesubsidieerd.

In het decreet van 1984 telde niet alleen het aantal gerealiseerde overnachtingen van jeugdgroepen mee voor de puntentelling, maar ook het aanbod aan diensten en infrastructuur. In het decreet van 3 maart 2004 en het daaropvolgende gelijknamige decreet van 6 juli 2012 houdende de subsidiëring van hostels, jeugdverblijfcentra, ondersteuningsstructuren en de vzw Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme wordt de werkingssubsidie uitsluitend berekend op basis van het aantal overnachtingen van het jeugdwerk. Alleen voor de toekenning van de personeelssubsidies worden de aard van de dienstverlening en de grootte van het domein nog mee in aanmerking genomen.

In de loop van 2010 en 2011 werd de regelgeving geëvalueerd binnen de werkgroep jeugdtoerisme – bestaande uit de toenmalige afdeling Jeugd, Toerisme Vlaanderen en vertegenwoordigers uit de sector – voor een herziening van het decreet van 3 maart 2004. Vanaf 2014 worden de verschillende jeugdverblijven en hostels in Vlaanderen gesubsidieerd op basis van het decreet van 6 juli 2012 en het besluit van de Vlaamse Regering van 8 maart 2013 betreffende de subsidiëring van hostels, jeugdverblijfcentra, ondersteuningsstructuren en de vzw Algemene dienst voor Jeugdtoerisme.

De belangrijkste wijzigingen in het huidige decreet van 6 juli 2012 ten opzichte van het decreet van 3 maart 2004:

- De leeftijdsgrens voor jeugd wordt opgetrokken tot en met 30 jaar. Voorheen werden alleen jongeren tussen 3 en 26 jaar als jeugd beschouwd. Deze interpretatie is vanaf dan ook in het decreet Toerisme voor Allen van toepassing;
- De basissubsidie vervalt voor alle centra. Centra van het type A en B krijgen ook een werkingssubsidie die berekend wordt op basis van het aantal overnachtingen van jeugd per jaar;

- Jeugdverblijfcentra van het type C moeten jaarlijks minstens tien jeugdverenigingen ontvangen die minstens één nacht verblijven. In het vorige decreet waren dit minimaal twee nachten. Dat is een versoepeling voor de uitbaters van jeugdverblijfcentra;
- De aanvragen voor de werkings- en de personeelssubsidies worden om de vier jaar ingediend. De toekenning van een personeelssubsidie houdt bovendien automatisch de toekenning van een werkingssubsidie in. Dat reduceert het aantal aanvragen over een periode van vier jaar van acht naar één;
- Naast vzw's komen nu ook gemeentelijke intern verzelfstandigde agentschappen (IVA's) in aanmerking voor subsidiëring, op voorwaarde dat het beheer van een jeugdverblijfcentrum als taak beschreven is in het oprichtingsbesluit;
- Alle maximumbedragen worden aangepast aan de evolutie van de gezondheidsindex: de personeelssubsidies voor 100 procent en de werkingssubsidies voor 75 procent.

Het huidige decreet van 6 juli 2012 is nauw verbonden met het decreet van 18 juli 2003 betreffende de verblijven en verenigingen die een werking uitoefenen in het kader van 'Toerisme voor Allen'. Eerst dient een erkenning van sociaal-toeristisch verblijf verkregen te worden bij Toerisme Vlaanderen en een label van jeugdverblijfcentrum type A, B, C of hostel. Een erkend jeugdverblijfcentrum kan vervolgens bij Toerisme Vlaanderen infrastructuursubsidies aanvragen en/of bij het Departement CJM een werkingssubsidie en eventueel ook een personeelssubsidie.

3. Tekening van de huidige jeugdverblijfssector

3.1. Aanbod

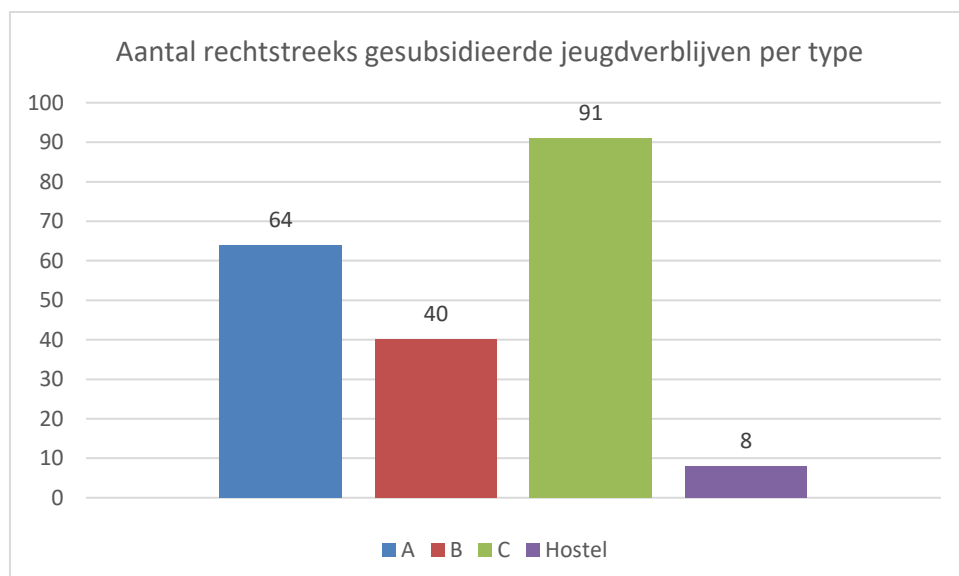
Er zijn in totaal 596 erkende jeugdverblijfcentra¹ en 40 erkende hostels in Vlaanderen en het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad. Het aanbod type A-verblijfplaatsen is het grootst. Type B en type C evolueren simultaan. Het aandeel van het type hostel is beduidend lager, hoewel het aanbod zeker ook een sterke groei heeft gekend. Algemeen is de groei van het aantal erkende jeugdverblijfcentra het afgelopen decennium met +125% significant. Daarnaast zijn niet-erkende jeugdverblijfcentra een niet onbelangrijk aanvullend aanbod, zeker in de piekperiodes. In de meeste gevallen gaat het over jeugdlokalen die minder dan 60 dagen per jaar gehuurd kunnen worden, waardoor een erkenning niet verplicht is. Niet-erkende jeugdverblijfcentra worden niet gecontroleerd op hygiëne, veiligheid en uitrustingsniveau. De niet-erkende jeugdverblijven zijn echter niet per definitie onhygiënisch of onveilig, maar garanties kunnen op dit vlak niet gegeven worden. Op basis van de database van jeugdverblijven.be van het Centrum voor Jeugdtoerisme vzw (CJT), de ondersteuningsstructuur voor de

¹ De vermelde cijfers betreffen het aantal erkende entiteiten of gebouwen. Sommige jeugdverblijfdomeinen bevatten meerdere apart erkende entiteiten of gebouwen.

jeugdverblijven, en de open data van Toerisme Vlaanderen kunnen we vaststellen dat er op heden in totaal 77 centra zijn die ofwel niet erkend (44) zijn ofwel principieel erkend (33) zijn. Dit aantal daalt elk jaar, maar is een niet te verwaarlozen aantal.

Het aantal slaappleaatsen is net zoals het aantal jeugdverblijven op vijftien jaar tijd meer dan verdubbeld, met in totaal 44.800 slaappleaatsen. De meeste slaappleaatsen zijn te vinden in de jeugdverblijfcentra type C. Dit zijn dan veelal ook traditioneel grote centra met een capaciteit voor grote groepen. Opvallend is dat het aantal bedden in type A sinds 2012 sterk groeit. Algemeen kan de sterke groei in aanbod vanaf 2006 worden verklaard door de nieuwe classificatie sinds 2004 en de toename van erkenningen van reeds bestaande logies. Hoewel er ook jeugdverblijven sloten, komen er ook nieuwe uitbatingen bij. Door de ondersteuning via het decreet Toerisme voor Allen konden stopzettingen gecompenseerd worden met nieuwe uitbatingen, bestaande uitbatingen uit de grijze zone worden gehaald en naar een erkenning worden geleid.

Van de 636 erkende jeugdverblijven en hostels in Vlaanderen en het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad, worden er momenteel 257 gesubsidieerd via het decreet van 6 juli 2012 of minder dan de helft. Het gaat over 202 rechtstreeks gesubsidieerde jeugdverblijven en hostels, aangevuld door de erkende centra van CJT (12), VJH (15) en ADJ (28). De voorziene kredieten bij het Departement CJM laten een toename van het aantal gesubsidieerde centra ook niet toe, waardoor er op een gegeven moment een stagnatie komt in het aantal vanuit Departement CJM gesubsidieerde jeugdverblijfcentra en hostels terwijl het aantal erkende jeugdverblijfcentra en hostels wel positief kan evolueren. Daarnaast is het ook zo dat het decreet voorziet in de toekenning van de subsidies voor meerdere jaren. Wat resulteert in een evenwichtig beeld bij de categorie gesubsidieerde jeugdverblijfcentra vanaf 2014. Voornamelijk bij type A en type B jeugdverblijven is het aantal erkende centra beduidend groter dan het aantal gesubsidieerde centra.

Zoals reeds gesteld is het aantal slaapplekken in jeugdverblijfcentra samen met het aanbod sterk gegroeid doorheen de jaren. Het aantal slaapplekken in de gesubsidieerde centra heeft echter een tragere groei gekend. De subsidies hebben eerder een positief effect op het onderhouden van het aantal slaapplekken, dan op de toename ervan. De meer geleidelijke stijging van het gesubsidieerd aantal slaapplekken is grotendeels te wijten aan een tekort aan middelen die er heerste om het stijgend aantal aanvragen op te vangen.

3.2. Vraag

Uit een globale analyse van het aantal overnachtingen blijkt dat net zoals bij het aanbod ook de vraag progressief evolueert. De totale vraag is in de periode tussen 2009 en 2019 toegenomen met 34%. Rekening houdend met de tendensgevoelige evoluties binnen de toeristische sector, is de continuïteit en positieve evolutie binnen het jeugdtoerisme sprekend.

In totaal waren er in 2016 volgens Toerisme Vlaanderen 3.460.173 overnachtingen in erkende centra. Er is duidelijk een globale positieve evolutie waarneembaar. Het aandeel van de gesubsidieerde centra in 2019 is 61% met 2.105.709 overnachtingen².

Het aandeel jeugd in overnachtingen in door het Departement CJM voor werking gesubsidieerde centra is in 2019 met een gemiddelde van 95,73% opvallend hoog. Ook is het aandeel jeugd structureel hoger bij de centra die via het decreet subsidies ontvangen. De subsidie vanuit het departement CJM waarborgt dus een effectief bereik van deze doelgroep. De globale evolutie van het aandeel jeugd in overnachtingen in erkende en gesubsidieerde jeugdverblijfcentra is positief. De opvallende stijging van het aandeel jeugd in de periode 2013-2014 heeft te maken met het feit dat de decretale leeftijd jeugd sinds 2013 werd opgetrokken naar 30 jaar. Dit werd aangepast in zowel het decreet Toerisme Voor Allen als in het decreet jeugdverblijfcentra.

3.3. Subsidies

Voorwaarden

Om in aanmerking te komen voor subsidies vanuit het departement CJM, moet het jeugdverblijf of hostel in het huidige decreet aan een aantal subsidiëeringsvoorwaarden voldoen. Die voorwaarden worden opgesplitst in algemene en meer specifieke voorwaarden.

² Type A en B: 379.657, Type C en Hostel: 1.122.075, VJH: 291.421, CJT: 143.505, ADJ: 169.054

Algemene subsidiëringsvoorwaarden:

- Respect voor de democratie en het Europees Verdrag inzake de Rechten van de Mens en het Internationaal Verdrag betreffende de Rechten van het Kind;
- Secretariaat en uitbating hebben in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad;
- Nederlandstalige administratie inzake subsidies;
- Op zelfstandige wijze de financiën beheren en het eigen beleid bepalen;
- De burgerrechtelijke aansprakelijkheid door een verzekering laten dekken;
- De rechtspersoonlijkheid hebben van een vereniging zonder winstoogmerk of een gemeentelijk intern verzelfstandigd agentschap.

Specifieke subsidiëringsvoorwaarden:

Afhankelijk van de voorwaarden waaraan de hostels en jeugdverblijfcentra op infrastructuureel vlak voldoen, worden ze ingedeeld in type A, B, C of hostel. Die indeling gebeurt door Toerisme Vlaanderen op basis van het decreet Toerisme voor Allen.

Om gesubsidieerd te worden en te blijven als jeugdverblijfcentrum of hostel moet elk centrum momenteel:

- Erkend zijn in het kader van het decreet Toerisme voor Allen en beschikken over een minimale erkende overnachtingcapaciteit voor ten minste veertig personen;
- Jaarlijks minstens 70% overnachtingen voor jeugd realiseren, hostels jaarlijks 50% overnachtingen jeugd;
- Voor jeugdverenigingen een substantieel lagere prijscategorie vastleggen;
- Voor jeugdverenigingen een voorrangboekingsperiode van ten minste zes maanden voorzien voor elke vakantieperiode;
- Toegankelijk zijn gedurende minstens 50 dagen in de maanden juli en augustus en per jaar ten minste 1.000 overnachtingen voor jeugd realiseren.

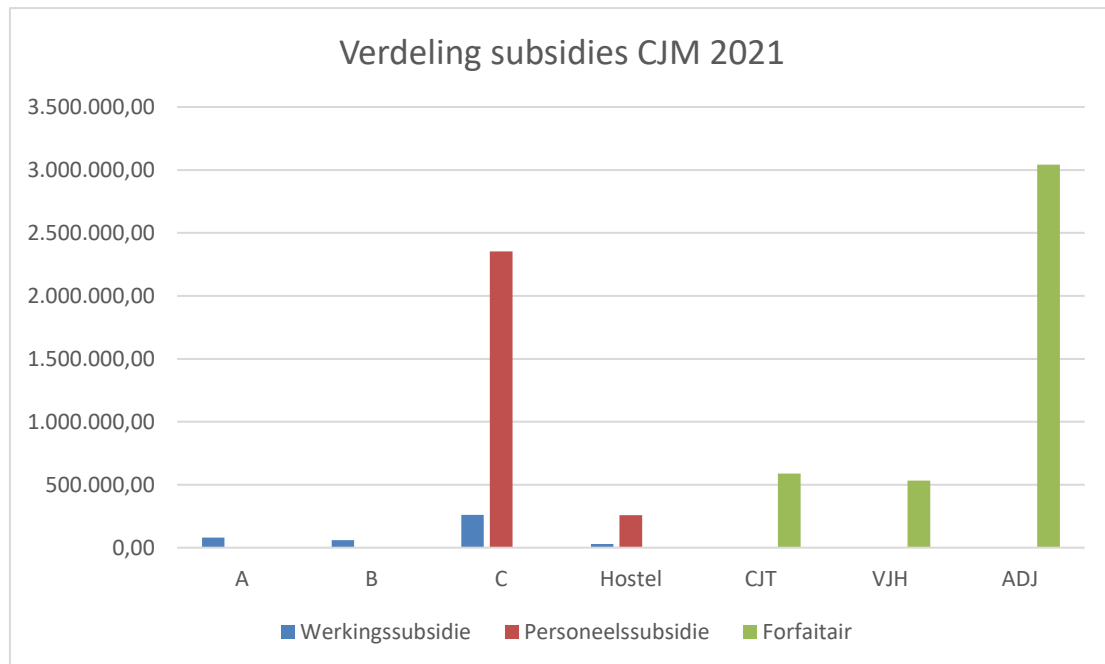
Centra van het type C of hostels moeten bovendien:

- Ten minste 200 dagen per jaar open zijn, waarvan 80 vakantiedagen;
- Ten minste 2.000 overnachtingen voor jeugd realiseren per jaar, waarvan 1.000 buiten de maanden juli en augustus;
- Als het om een jeugdverblijfcentrum gaat, per jaar ten minste 10 jeugdverenigingen ontvangen die minstens 1 nacht verblijven.

Verdeling

Meer dan de helft van de centra (125) ontvangt een relatief laag bedrag van minder dan 12.500 euro. Er zijn slechts een paar jeugdverblijfcentra die een subsidie hoger dan 50.000 euro ontvangen. Eén centrum is een duidelijke uitschieter met een

subsidie van 436.995,83 euro, nl. Sporta Spot Kempen³ (het vroeger genaamde Sportacentrum Tongerlo).. Wanneer we kijken naar de verdeling van het algemeen beschikbaar subsidiebudget voor de jeugdverblijven, dan zien we de volgende verdeling van middelen.

De figuur toont de verdeling van de subsidies per type begunstigde en naar soort (werking/personeel/forfaitair). Hierbij zien we dat:

- Type A en B hebben een gelijkaardig aandeel in subsidies en dit betreft uitsluitend werkingssubsidies;
- Type C jeugdverblijfcentra hebben het grootste aandeel in subsidies en dat dit betreft voornamelijk personeelssubsidies;
- Hostels ontvangen voor het grootste deel personeelssubsidies;
- De ondersteuningsstructuren Centrum voor Jeugdtoerisme vzw (CJT) en Vlaamse Jeugdherbergen vzw (VJH) hebben een gelijkaardig aandeel in het subsidiebudget en ontvangen deze als een forfaitair bedrag voor zowel de uitbating van de eigen centra als hun ondersteuningsrol;
- Om een zo groot mogelijk aanbod van capaciteit en diversiteit mogelijk te maken voor jeugdtoeristische, educatieve en vormingsactiviteiten, subsidieert de Vlaamse Regering ADJ. Deze vereniging heeft tot doel de drie grote eigen educatieve jeugdcentra van de Vlaamse overheid te beheren, namelijk de Hoge Rielen in Kasterlee, Destelheide in Beersel en Hanenbos in Beersel.

³ De opvallend hoge subsidie van dit grote centrum is historisch gegroeid door een hoog aantal ex-DAC-werknemers die Sporta Spot Kempen in dienst had. Na de regularisatie van het DAC-stelsel eind 2001 werd deze tewerkstelling toegevoegd aan het sectorale decreet waaronder ze ressorteerde, waardoor deze personeelsleden gewaarborgd gesubsidieerd bleven bij de start van het decreet jeugdverblijven in 2004. Daarnaast kent het centrum een hoge personeelsinzet met meer dan 25 voltijds equivalenten.

Evolutie subsidiebedragen per jeugdverblijf

Het aantal gesubsidieerde jeugdverblijven verdubbelde het afgelopen decennium. Ook de subsidiebedragen kennen algemeen een positieve evolutie. De beschikbare middelen zijn gestegen met 82% ten opzichte van 2005, maar uiteraard is het aantal subsidiënten eveneens toegenomen. In totaal ontvangen 203 jeugdverblijven rechtstreeks subsidies vanuit het Departement CJM in 2021. Over het algemeen is er een positieve evolutie op te merken, in het bijzonder voor type A en type B. Dit zorgt uiteindelijk voor een daling van het subsidiebedrag naar type C-uitbatingen en hostels. Type A en B ontvangen een beduidend laag subsidiebedrag.

3.4. Conclusie

Het aanbod van jeugdverblijven en hostels in Vlaanderen en het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad kent een positieve evolutie, zowel in het totaal aantal huizen als in slaappleatsen. Deze hangt nauw samen met de stijgende vraag en progressieve overnachtingcijfers. Met een aandeel van meer dan 3,4 miljoen overnachtingen en een jaarlijkse omzet van 90 miljoen euro mag het jeugdverblijfstoerisme als een belangrijke categorie binnen het toerisme beschouwd worden. Bovendien is het aantal overnachtingen minder trendgevoelig en tekenend voor het belang van jeugdvakanties voor de jeugd zelf.

De analyse van de subsidiebedragen toont aan dat het totale subsidiebedrag bijna jaarlijks stijgt samen met het aantal gesubsidieerde centra. De analyse van het gemiddeld subsidiebedrag per aantal slaappleatsen of per aantal overnachtingen laat echter zien dat dit bedrag jaarlijks constant blijft of zelfs een lichte daling kent, als gevolg van het ruimer aanbod en meer subsidiebegunstigden. Algemeen kunnen we stellen dat de subsidies momenteel het aanbod maximaal verzekeren van voortzetting (type C en hostel met personeelssubsidie) of minimaal aanmoedigen (type A, B en C zonder personeelssubsidie) door de beperkte hoogte van het bedrag in verhouding tot de groei van de afgelopen jaren. Desalniettemin is het aandeel jeugd in de verblijfcentra een constante.

Alle typen jeugdverblijven en hostels die rechtstreeks subsidies ontvangen vanuit het Departement CJM, weten samen meer dan 95% van hun bezoekers in de categorie jeugd te registreren en realiseren zo ruimschoots de doelstelling van het decreet. Jeugd is een duidelijke prioriteit voor de aanbieders van deze logies. De subsidie vanuit het Departement CJM waarborgt een effectief bereik van de doelgroep jeugd.

B. Inhoud

1. Algemeen

Het ontwerp van decreet betreft een herwerking van het decreet van 6 juli 2012 houdende erkenning en subsidiëring van hostels, jeugdverblijfcentra, ondersteuningsstructuren en de vzw Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme waarbij men tracht een antwoord te geven op verschillende knelpunten en administratieve planlast voor de gesubsidieerde uitbaters.

In 2016 werd beslist om een onderzoeks- en participatietraject op te zetten om enerzijds na te gaan of de wijzigingen van het decreet in 2012 ten opzichte van de vorige gelijknamige versie van het decreet van 3 maart 2004 beantwoorden aan de beoogde planlastvermindering en om deze waar nodig te verfijnen. Anderzijds wou men nagaan hoe het decreet beter kan tegemoetkomen aan de gesignaleerde capaciteitsnoden en andere behoeften van de steeds meer diverse gebruikersgroepen. De vzw ADJ viel uit de scope van het evaluatietraject gezien de transitie van de provincies en de overdracht van het vormingscentrum Hanenbos in Dworp van de provincie Vlaams-Brabant naar ADJ.

In 2017 werd een algemeen evaluatieonderzoek⁴ uitgevoerd met een uitgebreide bevraging van uitbaters. Dit werd gevolgd door een intensief participatietraject met vertegenwoordigers van zowel uitbaters als gebruikers. Dit resulteerde in een knelpuntennota⁵ die op 20 juli 2018 geagendeerd werd op de Vlaamse Regering. De nota legde enerzijds de noodzaak bloot om verder onderzoek te voeren naar de (capaciteit)noden, behoeften en wensen van gebruikersdoelgroepen met specifieke aandacht voor bijzondere doelgroepen. Het onderzoeksrapport⁶ werd opgeleverd in maart 2020.

Anderzijds drong ook een goede afstemming zich op met het evaluatietraject voor het decreet van 18 juli 2003 betreffende de verblijven en de verenigingen die een werking uitoefenen in het kader van "Toerisme voor Allen". Dit decreet regelt immers de erkenning en categorisering van de centra wat als voorwaarde geldt om in aanmerking te komen voor subsidiëring via het huidige decreet van 6 juli 2012 houdende de subsidiëring van hostels, jeugdverblijfcentra, ondersteuningsstructuren en de vzw Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme. Beide decreten zijn sterk met elkaar verbonden. Daarbij focust Toerisme Vlaanderen op een kwalitatieve, hygiënische en brandveilige infrastructuur, terwijl het Departement CJM de werking ondersteunt. De borging inzake kwaliteit en erkenning gebeurt dus door het beleidsveld Toerisme. De evaluatie van het decreet "Toerisme voor Allen" werd afgerond in 2020. Dit zal resulteren in de uiteindelijke

⁴ Departement Cultuur, Jeugd en Media (2017). Onderzoeksrapport: Evaluatie decreet jeugdverblijfcentra, Brussel.

⁵ Departement Cultuur, Jeugd en Media (2018). Knelpuntennota inzake evaluatie decreet jeugdverblijfcentra, Brussel.

⁶ Departement Cultuur, Jeugd en Media (2020). Onderzoek 'Behoeften (bijzondere) gebruikersdoelgroepen jeugdverblijfcentra en hostels, Brussel.

opheffing van het decreet "Toerisme voor Allen". De huidige jeugdverblijven type A, B en C zullen daarbij ingekanteld worden als jeugdverblijven met comfortclassificatie basis, standaard en comfort in het kader van het decreet van 5 februari 2016 houdende het toeristische logies. Door deze grondige afstemming zal het vernieuwde decreet houdende de subsidiëring van jeugdverblijven, hostels, ondersteuningsstructuren en de vzw ADJ pas van kracht kunnen gaan in de loop van 2022.

Daar de huidige subsidieovereenkomsten voor hostels, jeugdverblijfcentra, de ondersteuningsstructuren en de vzw ADJ lopen voor een periode van 4 jaar van 1 januari 2018 tot en met 31 december 2021, werd een overgangsbepaling toegevoegd via het wijzigingsdecreet van 18 december 2020, waarbij de laatste beleidsperiode van 4 jaar werd uitgebreid met 1 kalenderjaar tot en met 31 december 2022.

In lijn met het Regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2019-2024⁷ (Jeugd doelstelling 15 In aansluiting op de evaluatie van het decreet jeugdtoerisme en met de verderzetting van het masterplan bivakplaatsen werken we aan naar een helder en geactualiseerd nieuw kader voor jeugdverblijven) en de beleidsnota Jeugd 2019-2024⁸ (OD 2.3 Blijven inzetten op het ondersteunen van jeugdkampen door jeugdbewegingen en jeugdverenigingen) wordt na afstemming tussen beide decreten een ontwerp van decreet houdende de subsidiëring van jeugdverblijven, hostels, ondersteuningsstructuren en de vzw Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme een eerste maal voorgelegd aan de Vlaamse Regering. Het hernieuwde decreet zal in werking treden in de loop van 2022. Het toewerken naar een ontwerp van decreet gebeurde steeds vanuit het uitgangspunt om zoveel mogelijk tegemoet te komen aan de geformuleerde knelpunten vanuit het onderzoeks- en participatietraject, en die dus gedragen zijn binnen de brede sector van zowel uitbaters als gebruikers.

2. Beleidsmaatregelen

Vanuit de geformuleerde knelpunten en de beleidsaanbevelingen van het onderzoek 'Behoeften (bijzondere) gebruikersdoelgroepen jeugdverblijfcentra en hostels' worden volgende beleidsmaatregelen ontwikkeld om zoveel mogelijk tegemoet te komen aan de verzuchtingen van zowel uitbaters als gebruikers.

2.1. Subsidievoorwaarden

Het onderscheid met de louter commerciële sector dient scherper gesteld te worden door de meerwaarde van het decreet voor het jeugdtoerisme te benadrukken. Dit door de focus op jeugdwerk en kinderen en jongeren in het

⁷ Vlaamse Regering (2019). Regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2019-2024, Brussel.

⁸ Vlaamse Regering (2019). Beleidsnota Jeugd 2019-2024. Versterkend jeugdbeleid voor alle kinderen en jongeren, Brussel.

algemeen te waarborgen en te versterken. Uit de evaluatie blijkt dat de focus op jeugd een gedeeld goed is onder de aanbieders en uiteraard ook de gebruikers van jeugdverblijven en hostels. Het bereiken van jeugd en het aanbieden van een passend kader voor een jeugdvakantie in al haar variëteiten, leidde tot een duidelijke en gedragen omschrijving van het DNA⁹ van een jeugdverblijf of hostel. Het ontwerpdecreet wil hiermee duidelijk haar doelgroep kinderen en jongeren in significante aantallen bereiken.

Behoud van een prijscategorie jeugd

Er moet in elk geval zeker een alerte bewaking blijven voor de prijssetting in functie van de ruime jeugd doelgroep, in het bijzonder jeugdwerk. Het ontwerp van decreet behoudt dan ook de subsidievoorwaarde die stelt dat het jeugdverblijf of hostel voor jeugdverenigingen een substantieel lagere prijscategorie dient te hanteren.

Jaarlijks minstens 5 jeugdverenigingen ontvangen

Waar dit in het huidige decreet enkel een subsidievoorwaarde was voor jeugdverblijfcentra type C (in de nieuwe comfortclassificatie worden dit jeugdverblijven comfort), dienen nu alle huizen jaarlijks ten minste vijf jeugdverenigingen te ontvangen die minstens één nacht verblijven om in aanmerking te komen voor subsidiëring.

Verhoging van de minimumpercentages voor jeugd

Het ontwerpdecreet gaat in zijn subsidievoorwaarden uit van een stijging van het minimumpercentage aan overnachtingen van kinderen en jongeren tot en met 30 jaar:

- Van 70% naar 80% voor jeugdverblijven basis en standaard (momenteel nog de jeugdverblijven van het type A en B)
- Jeugdverblijven comfort (momenteel nog jeugdverblijven type C) behouden 70%
- Van 50% naar 70% voor hostels

Op die manier vragen we van jeugdverblijven en hostels die subsidies ontvangen via dit decreet binnen het beleidsveld jeugd een extra inspanning te leveren om voldoende overnachtingscapaciteit voor de doelgroep kinderen en jongeren ter beschikking te stellen.

Schrappen van de minimale slaapcapaciteit

Er is een duidelijke stijgende vraag naar kleinere verblijfsaccommodatie voor het ontvangen van leidingsgroepen, voor vormingssessies, vakanties voor bijzonder doelgroepen... Het ontwerpdecreet komt hieraan tegemoet door de minimale

⁹ Een jeugdverblijf of hostel is:

- een accommodatie die door de aard, de mogelijkheden, de ligging enz. van de infrastructuur,
- iets extra te bieden heeft aan het verblijf van jonge mensen (doelgroepen van kinderen en jongeren) en hun begeleiders,
- met een beheer (een sfeer, een beleid, een onthaal...) dat in staat is om actief mee te denken met de bezoekende doelgroepen (in al hun diversiteit) en voldoende vertrouwd is met en respect heeft voor deze leefwerelden om vanuit hun centrum prikkels te geven die het verblijf optimaliseren.

slaapcapaciteit van 40 bedden als subsidievoorwaarde in het huidige decreet te schrappen, indien het minimum van 1.000 jaarlijkse jeugdovernachtingen gewaarborgd blijft.

Overnachtingen in tentplaatsen

De sector kent een enorme piekvraag tijdens het zomerseizoen. In het ontwerp van decreet werd daarom voorzien om de overnachtingen in tentplaatsen bij het gebouw of op hetzelfde domein van het jeugdverblijf of hostel in aanmerking te nemen voor de berekening van de werkingssubsidies. Dit voor de drukke zomerperiode van 1 juli tot en met 31 augustus waarbij maximaal evenveel slaapplekken in tenten worden meegenomen als het aantal slaapplekken in het gebouw. De uitbater dient ook voor de overnachters buiten voldoende sanitair te voorzien. Op die manier garanderen we een kwalitatief verblijf zowel binnen als buiten.

Openingsperiode

De subsidievoorwaarde die bepaalt dat jeugdverblijven en hostels ten minste toegankelijk zijn gedurende minstens vijftig dagen in de maanden juli en augustus blijft behouden. Net als de bijkomende voorwaarde voor jeugdverblijven comfort en hostels om ten minste tweehonderd dagen per jaar open te zijn, waarvan tachtig dagen tijdens de schoolvakanties.

Aantal overnachtingen jeugd

De subsidievoorwaarde die bepaalt dat jeugdverblijven en hostels jaarlijks minstens duizend overnachtingen voor jeugd dienen te realiseren blijft behouden. Net als de bijkomende voorwaarde voor jeugdverblijven comfort en hostels om ten minste tweeduizend overnachtingen voor jeugd te realiseren, en waarvan duizend buiten de maanden juli en augustus.

Afschaffen voorboekingsrecht

De subsidievoorwaarde inzake voorboekingsrecht voor jeugdverenigingen, dat voorziet in een voorrangsbokingsperiode voor elke vakantieperiode van ten minste zes maanden, werd binnen het participatietraject door zowel uitbaters als gebruikers als achterhaald beschouwd. Deze voorwaarde komt dan ook in het ontwerp van decreet te vervallen en zorgt voor planlastvermindering voor de uitbaters.

Vrijwaring van Brusselse jeugdverblijven en hostels

Het ontwerp van decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid. Hierbij wordt er bij de subsidievoorwaarden verwezen naar de erkenning binnen het kader van het decreet van 5 februari 2016 houdende het toeristische logies in plaats van binnen het op te heffen decreet 'Toerisme voor Allen' uit 2003. Echter, de decreten binnen het beleidsveld Toerisme worden gewestmaterie, waardoor zij niet langer Brusselse jeugdverblijven en hostels zullen erkennen. Om Brusselse huizen niet uit te sluiten wordt er bij de subsidievoorwaarden gesteld dat het ook om een

jeugdverblijf of hostel kan gaan dat gelegen is in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad en daar geregistreerd is als toeristisch logies, voor zover ze aan dezelfde criteria die gelden in het Vlaams Gewest kunnen voldoen om als jeugdverblijf of hostel erkend te worden.

2.2. Subsidiebedragen

Uit het evaluatieonderzoek blijkt duidelijk dat er zich minstens een (historisch te corrigeren) indexaanpassing opdringt die het best gepaard gaat met een vermeerdering van subsidies. De huidige toestand is te beschrijven als een "0-groei" die meteen moet worden vertaald als een achteruitgang. Het systematisch overslaan van indexering leidt tot verlies van mogelijkheden.

Opwaardering van de werkingssubsidies

Uit de evaluatie en participatie blijkt dat overnachtingscijfers een goed criterium blijven voor de berekening van de werkingssubsidies. Voor jeugdverblijven met comfortclassificatie basis en standaard (momenteel jeugdverblijven het type A en B) bedraagt de gemiddelde jaarlijkse werkingssubsidie echter minder dan 1.500 euro. Voor een aanzienlijk deel gaat het zelfs om minder dan 1.000 euro jaarlijks. In die optiek van de zeer lage werkingssubsidie voor sommige van deze centra werd de term 'symbolische subsidie' gehanteerd in de onderzoeksrapporten. Het ontwerpdecreet gaat uit van een wezenlijke opwaardering van de werkingssubsidies voor deze types jeugdverblijven en voorziet een jaarlijkse minimale werkingssubsidie van 2.500 euro. Dit betekent een aanzienlijke vooruitgang. De bestaande maximumplafonds van 2.000 euro voor type A en 3.000 euro voor type B worden geschrapt.

Op eenzelfde manier wordt voor de jeugdverblijven met comfortclassificatie comfort en hostels uitgegaan van een minimale werkingssubsidie van 2.500 euro. Ook hier wordt het maximumplafond van 11.500 euro geschrapt.

Opwaardering van de personeelssubsidies

Naast werkingssubsidies blijven de jeugdverblijven comfort en hostels via de nieuwe regelgeving de mogelijkheid behouden om een personeelssubsidie aan te vragen. Door een kleine opwaardering van de personeelssubsidie van 25.000 euro naar 30.000 euro per voltijds equivalent wordt deels tegemoetgekomen aan de gevraagde verhoging van het plafondbedrag en de historisch te corrigeren indexaanpassing van de personeelssubsidies. Het verschil in de niet toegepaste loonindex tussen 2004 en vandaag bedraagt immers meer dan 25%. Door deze kleine ingreep gaan alle huidige centra met een personeelssubsidie erop vooruit, behalve Sporta Spot Kempen. Dit centrum ziet haar historisch gegroeide en zeer hoge subsidie verlaagd met 25% (zie ook p.8).

2.3. Ondersteuningsstructuren

Het huidige decreet van 6 juli 2012 voorziet de subsidiëring van een ondersteuningsstructuur voor de jeugdverblijven (momenteel is dit CJT) en een ondersteuningsstructuur voor hostels (VJH). Gezien de eigenheid en verschil in cliënteel met een andere aanpak van uitbating en werking tot gevolg blijft deze opdeling ook in het ontwerp van decreet behouden. Toch worden ook hier een aantal belangrijke beleidsmaatregelen doorgevoerd om de ondersteuning naar de sector te optimaliseren.

Ontdubbeling van de ondersteuningsstructuren

In de vorige decreten was er al omwille van het vermijden van concurrentie met de jeugdtoeristische sector en de neutraliteit van de dienstverlening een beperking gelegd op het aantal uitbatingen van eigen centra. Door in het voorliggend ontwerp de subsidies voor de uitbating van de eigen jeugdverblijfcentra en hostels volledig uit de enveloppesubsidiëring van de ondersteuningsstructuren te halen komt de administratie tegemoet aan een belangrijk knelpunt. Immers, de dubbele rol van zowel CJT als VJH, namelijk het uitbaten van eigen centra én het vervullen van een ondersteuningsrol, vertroebelt de werking van beide organisaties. De subsidies die ze ontvangen voor de uitbating van de eigen centra wordt ondergebracht bij de reguliere subsidiëring van jeugdverblijfcentra en hostels waardoor de ondersteuningsrol en de financiële middelen die hier tegenover staan via dit ontwerpdecreet meer helder gemaakt worden. Voor ieder jeugdverblijfcentrum en hostel van de ondersteuningsstructuren zal een afzonderlijke subsidieaanvraag moeten ingediend worden, zodat deze op 100% gelijke voet als de aanvragen van de andere individuele jeugdverblijven en hostels zal behandeld worden.

Aangepaste en uitgebreide taakstelling van de ondersteuningsstructuren

Het huidig decreet en besluit bieden een grote vrijheid om invulling te geven aan de ondersteuningsrol. Uit het evaluatietraject bleek dat er vanuit de sector vraag is naar meer concrete samenwerking, netwerking, uitwisseling en promotie. De ondersteuningsstructuren dienen nader te onderzoeken op welke raakvlakken (vorming rond veiligheid, educatief aanbod, samenaankopen...) er concreet en intensief kan worden samengewerkt.

De kernfuncties en -opdrachten worden daarom duidelijker omschreven in het ontwerp van decreet naar aanleiding van de vraag vanuit de sector naar meer concrete samenwerking, netwerking, uitwisseling en promotie:

- Het gegeven van ondersteuning wordt uitgebreid naar de rol van een aanspreekpunt en eerstelijns-ondersteuning met een doorverwijfsfunctie indien wenselijk.
- Naast vorming wordt ook uitwisseling expliciet vernoemd als belangrijk gegeven om een lerend netwerk te doen ontstaan. CJT startte reeds een aantal nieuwe initiatieven zoals Tournee Volpension, grotere inzet op uitwisseling binnen RaderWerk, samenwerking met Warimpel voor de uitwisseling tussen types C en hostels over het wegwerken van drempels... Bijkomende mogelijke synergiën tussen de ondersteuningsstructuren op vlak

van meer samenwerking dienen via deze taakstelling tot stand te worden gebracht (bv. vorming die voor zowel jeugdverblijfcentra als hostels nuttig is, met bijzonder oog voor toegankelijkheid en omkadering van bijzondere gebruikersdoelgroepen).

- Naast 'communiceren met' wordt 'informerende van' de uitbaters opgenomen als onderdeel van kennisdeling.
- Gebruikersgroepen op een efficiënte manier informeren over en toeleiden naar de centra is een nieuwe opdracht ten opzichte van het huidige decreet. Ook de gebruikersgroepen zijn geen onbelangrijke doelgroep voor de ondersteuningsstructuren, aangezien zij gebruik maken van de overkoepelende communicatiekanalen voor informatie en voor het maken van boekingen.
- Synergiën en samenwerkingsverbanden tot stand te brengen tussen de twee ondersteuningsstructuren met oog op efficiëntiewinsten en maximalisatie van het ondersteuningsaanbod. Ook dit is een nieuwe opdracht.
- Het verlenen van medewerking aan kennis -en expertisedeling met de jeugdtoeristische sector en de Vlaamse overheid.

2.4. Planlastvermindering

Uit de evaluatie blijkt dat de beleidsperiode van vier jaar in het huidige decreet nog steeds de voorkeur wegdraagt van de sector. Het betekent alleszins minder administratieve planlast dan vroeger, toen jaarlijks een aanvraag ingediend moest worden voor zowel werkings- als personeelssubsidies. Op vlak van planlastvermindering worden via de nieuwe regelgeving winsten geboekt die hoofdzakelijk in het uitvoeringsbesluit hun uitwerking zullen kennen:

- De volledige digitalisering van de verschillende subsidielijnen via KIOSK, de subsidietool van het Departement CJM;
- Een vereenvoudigde aanvraag en werkingsverslag voor de werkingssubsidies van jeugdverblijven en hostels;
- Een vereenvoudigde en digitale inhoudelijke beleidsnota voor de aanvraag van personeelssubsidies voor jeugdverblijven comfort en hostels;
- De mogelijkheid tot een tussentijdse bijsturing van de beleidsnota zodat noodzakelijke bijstellingen in de werking niet in het gedrang komt;
- Het werken met 1 voorschot van 90% (in plaats van 4 voorschotten van 22,5% vandaag) en 1 saldo van 10%.

3. Impactanalyse

3.1. Maatschappelijke impact

Een JoKER werd als bijlage aan deze Memorie van Toelichting toegevoegd.

3.2. Budgettaire impact voor de Vlaamse Overheid

De financiering op basis van dit ontwerp van decreet start op 1 januari 2023. Aan de realisatie van de verschillende beleidsmaatregelen wordt een meervraag

verbonden van recurrent 1.208.320 euro ten opzichte van het totale budget van 7.159.632 euro voor het begrotingsjaar 2021 binnen het huidige decreet van 6 juli 2012 . De budgetopbouw is als volgt samengesteld:

Budgetopbouw	Bedrag	Waarvan meervraag
Overdracht middelen huizen uit enveloppesubsidie ondersteuningsstructuren ¹⁰	1.082.500	363.750
Werkingsubsidies jeugdverblijven basis en standaard ¹¹	385.000	245.000
Werkingsubsidies jeugdverblijven comfort en hostels ¹²	540.000	248.000
Personeelssubsidies jeugdverblijven comfort en hostels (30 keuro / VTE)	2.899.185	289.820
Uitbreiding taken ondersteuningsstructuren	420.000	61.750
Subsidie-enveloppe ADJ	3.041.267	0
TOTAAL	8.367.952	1.208.320

Vanaf 2023 bedraagt de financiële impact:

Begrotingsartikel	Basisallocatie	Begunstigde	Bedrag
HB0-1HDI2FB-WT	HG108	Werkingsubsidies jeugdverblijven en hostels	1.097.000 euro
HB0-1HDI2FB-WT	HG108	Personeelssubsidies jeugdverblijven en hostels	3.809.685 euro
HB0-1HDI2FC-WT	HG110	Ondersteuningsstructuur hostels	75.000 euro
HB0-1HDI2FC-WT	HG111	Ondersteuningsstructuur jeugdverblijven	345.000 euro
HB0-1HDI2FB-WT	HG117	ADJ	3.041.267 euro
		TOTAAL	8.367.952 euro

3.3. Impact op het personeel van de Vlaamse Overheid

De regelgeving heeft geen impact op het personeel van de Vlaamse Overheid, aangezien er geen zeer grote toename van subsidiedossiers wordt verwacht.

3.4. Impact op de lokale en provinciale besturen

Er is geen impact op de lokale en provinciale besturen.

¹⁰ Door de huizen van zowel CJT als VJH uit de enveloppesubsidie te lichten en hen voortaan een individuele subsidieaanvraag te laten indienen worden de hiertoe voorziene middelen toegevoegd aan de werkings- en personeelssubsidies voor jeugdverblijven en hostels. Ook voor deze huizen wordt een simulatie toegepast voor de opwaardering van zowel werkings- als personeelssubsidies wat een meervraag betekent van 363.750 euro.

¹¹ In deze simulatie van werkingsubsidies zit de meervraag door het toelaten van kleinere verblijfsaccommodatie van minder dan 40 bedden en het meenemen van overnachtingen in tenten op het domein tijdens de zomer in de subsidieberekening reeds vervat.

¹² Idem.

4. Inwerkingtreding decreet

Het decreet treedt in werking op xx xxxxxx 2022. Op die datum wordt het huidige decreet van 6 juli 2012 houdende subsidiëring van hostels, jeugdverblijfcentra, ondersteuningsstructuren en de vzw Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme, zoals gewijzigd, opgeheven. De financiering van initiatieven op basis van dit decreet start op 1 januari 2023 bij de start van de eerste beleidsperiode die loopt van 1 januari 2023 tot en met 31 december 2026.

Zowel ADJ als de ondersteuningsstructuren maken een beleidsnota 2023-2026 op die wordt ingediend in 2020. Op basis van de ingediende vierjaarlijkse nota wordt beslist over het subsidiebedrag dat deze organisaties ontvangen vanaf 2023.

Jeugdverblijven met comfortklasse basis, standaard, comfort en hostels dienen een vierjaarlijkse aanvraag in voor het ontvangen van werkingssubsidies voor de periode van 2023-2026. Het jaarlijkse subsidiebedrag wordt bepaald op basis van de jaarlijks gerealiseerde overnachtingscijfers jeugd.

Jeugdverblijven met comfortclassificatie comfort en hostels die aanspraak wensen te maken op een personeelssubsidie dienen daarenboven een vierjaarlijkse beleidsnota in. Deze nota omvat minimaal een korte voorstelling van het jeugdverblijf of hostel, een historiek met de overnachtingscijfers van de voorgaande jaren, het aantal erkende slaapplekken (inclusief tentplaatsen), de aard van het gebruik, het prijsbeleid, de personeelsinzet, de gevraagde personeelssubsidie inclusief het barema, een minimaal financieel overzicht, een beschrijving van de inhoudelijke werking en een korte toekomstvisie voor het jeugdverblijf of hostel.

C. Totstandkomingsprocedure

Het ontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2021/290 van 1 juli 2021.

De Inspectie van Financiën verleende op 29 juni 2021 advies (RDC_21_000563) m.b.t. het ontwerp van decreet.

Het akkoord van de minister bevoegd voor de begroting werd verleend op 08 juli 2021.

De JoKER werd aangepast aan de opmerkingen van het JoKER-advies van 30 juni 2021.

II. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Artikel 1 verwijst naar de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap.

Artikel 2

In dit artikel worden de basisbegrippen toegelicht en vastgelegd. Sommige definities hoeven geen verdere toelichting. Deze werden in dit overzicht niet opgenomen.

2° administratie

Het betreft het Departement Cultuur, Jeugd en Media.

4° jeugdverblijf / 6° hostel

Bij de definitie van een jeugdverblijf en een hostel wordt er telkens verwezen naar het decreet van 5 februari 2016 houdende het toeristische logies (logiesdecreet), waarbinnen deze toeristische logies een erkenning verkrijgen. Echter, bij de herziening van het logiesdecreet zal bepaald worden dat het om een gewestaangelegenheid gaat. Dit betekent dat de Brusselse jeugdverblijfcentra en hostels – die voldoen aan de subsidievoorwaarden betreffende het gebruik van het Nederlands – niet langer erkend kunnen worden door Toerisme Vlaanderen. Om hieraan tegemoet te komen wordt er in de definitie opgenomen dat het ook om een jeugdverblijf of hostel kan gaan dat als toeristisch logies gelegen is in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad en geregistreerd is als toeristisch logies.

5° jeugdwerk

De definitie van jeugdwerk is gewijzigd in het ontwerp van decreet en is nu identiek aan deze die werd opgenomen in de andere vigerende decreten binnen het Vlaamse jeugdbeleid.

Het samen lezen van de definitie van jeugdwerk met de omschrijving van een jeugdvereniging in artikel 12 maakt dat verblijven binnen een schools kader (bos- en zeeklassen bijvoorbeeld) niet als jeugdwerk bestempeld kunnen worden. Hetzelfde geldt voor vormingsverblijven waaraan deelgenomen wordt binnen de arbeidstijd (zoals cursussen deeltijdse vorming in internaatsverband) en voor verenigingen met zuiver sportieve bedoelingen.

Dat betekent niet dat jeugdverblijven of hostels die groepen moeten weren, integendeel. Met onderhavig ontwerp van decreet wordt er enkel een stimulans gegeven aan de jeugdverblijven en hostels om jeugdwerk te herbergen. Die stimulans houdt in dat er als subsidievoorwaarde jaarlijks ten minste vijf jeugdverenigingen (die minstens één nacht verblijven) dienen ontvangen te worden (zie verder in het decreet).

8° personeelssubsidie / 12° werkingssubsidie

Een definitie van werkingssubsidie, zoals gehanteerd binnen CJM werd toegevoegd. Daarnaast werd er een definitie opgenomen voor een personeelssubsidie. Dit was nog niet opgenomen in het huidige decreet.

10° tentplaats

Een definitie van een tentplaats is noodzakelijk omdat het ontwerp van decreet voortaan overnachtingen van personen tot en met 30 jaar in tentplaatsen buiten het gebouw van het jeugdverblijf of hostel zal meenemen in de berekening van de

werkingssubsidie. In het huidig decreet zijn immers enkel overnachtingen in de erkende gebouwcapaciteit subsidiabel. In het ontwerplogiesdecreet worden de bijkomende slaappleaatsen in tenten voortaan opgenomen in de erkenning van een jeugdverblijf.

Artikel 3

Dit artikel omschrijft de algemene subsidievoorwaarden waaraan de jeugdverblijven, hostels, ondersteuningsstructuren en de vzw ADJ moeten voldoen opdat ze een subsidie op basis van het voorliggend ontwerp van decreet kunnen ontvangen.

De voorwaarden zijn dezelfde als die van het decreet van 6 juli 2012 met één uitzondering:

De bepalingen betreffende de rechtspersoon (6°) werden aangepast. Naast verenigingen zonder winstoogmerk worden ook stichtingen en coöperatieve vennootschappen met een erkenning als sociale onderneming die een hostel of jeugdverblijfcentrum uitbaten toegelaten. De gemeentelijk intern verzelfstandige agentschappen (IVA's) binnen een lokaal bestuur bestaan niet langer. Er wordt voortaan gesproken van uitbatingen van een jeugdverblijf of hostel door een of meerdere lokale besturen.

Artikel 4

Dit artikel behoeft geen extra commentaar.

Artikel 5

De vzw Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme beheert 3 centra die eigendom zijn van de Vlaamse overheid, namelijk de Hoge Rielen te Kasterlee, Destelheide in Beersel en Hanenbos eveneens te Beersel. Educatieve activiteiten worden toegevoegd aan het aanbod waarvoor de vzw Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme (ADJ) wordt gesubsidieerd, aangezien dit vandaag een wezenlijk onderdeel is van de werking en op die manier dus decretaal wordt verankerd. Daarnaast verdwijnen de voorvoegsels jeugdvormingscentrum en jeugdverblijf bij de opsomming van de domeinen aangezien dit een te enge omschrijving is van de infrastructuur en het aanbod. Dit artikel stelt verder dat een beheersovereenkomst de terbeschikkingstellingsmodaliteiten moet vastleggen.

Artikel 6

Naast de algemene subsidiëringvoorwaarden die vermeld staan in artikel 3, moet de vzw ADJ ook voldoen aan een aantal specifieke subsidiëringvoorwaarden:

- de bestuursorganen van de vzw ADJ moeten op een evenwichtige wijze samengesteld worden met onder meer specialisten uit het jeugdwerk die een wezenlijke bijdrage kunnen leveren voor de werking van de vzw;
- om de vier jaar moet de algemene vergadering van de vzw ADJ een beleidsnota opmaken. Deze beleidsnota moet minstens een uitspraak doen over de missie, de strategische en operationele doelstellingen, de financiële middelen, de

ontwikkeling van het bereik en de personeelsinzet van de vereniging. Nieuw hierbij is dat de vereniging in deze beleidsnota moet aantonen hoe het medewerking zal verlenen aan kennis -en expertisedeling met de jeugdtoeristische sector en de Vlaamse overheid. Tijdens het participatietraject in het kader van de evaluatie van het decreet was immers gebleken dat de vzw ADJ over zeer veel kennis en expertise beschikt die nuttig kan zijn voor de volledige jeugdtoeristische sector.

- de jeugdverblijven en hostels van de vzw ADJ moeten zelf voldoen aan de eigen subsidievoorwaarden voor jeugdverblijven en hostels zoals vastgelegd in artikel 12.

Artikel 7

Omdat men een inflatie van ondersteuningspunten wilde tegengaan, beperkte het decreet van 3 maart 2004 en het decreet van 6 juli 2012 de ondersteuningspunten voor de jeugdverblijven en hostels tot twee. Die optie blijft behouden in het voorliggende ontwerp van decreet. De eigenheid van de uitbating van een jeugdverblijf ten opzichte van een hostel op vlak van cliënteel, werking, infrastructuur en verblijfsvormen rechtvaardigt het werken met twee ondersteuningsstructuren.

Tegelijk werd de taakomschrijving van de ondersteuningsstructuren aangepast en uitgebreid:

1° Het gegeven van ondersteuning wordt uitgebreid naar de rol van een aanspreekpunt en eerstelijns-ondersteuning met een doorverwijsfunctie indien wenselijk.

2° Naast vorming wordt ook uitwisseling expliciet vernoemd als belangrijk gegeven om een lerend netwerk te doen ontstaan.

3° Naast communiceren met wordt informeren van de uitbaters opgenomen als onderdeel van kennisdeling.

4° Dit is een nieuwe opdracht ten opzichte van het huidige decreet. Ook de gebruikersgroepen zijn geen onbelangrijke doelgroep voor de ondersteuningsstructuren, aangezien zij de overkoepelende communicatiekanalen voor informatie en het maken van boekingen organiseren en aanbieden.

5° Een nieuw uitgangspunt is dat beide ondersteuningsstructuren in eerste instantie kijken wat ze gemeenschappelijk voor de brede sector kunnen organiseren qua ondersteuning, vorming, informeren... Pas in tweede instantie wordt er dan gekeken welk aanbod er specifiek voor hostel- en jeugdverblijfsector apart georganiseerd wordt.

6° Net als bij de vzw ADJ wordt van de ondersteuningsstructuren voortaan verwacht dat ze meewerken aan kennis -en expertisedeling met de jeugdtoeristische sector en de Vlaamse overheid.

Artikel 8

De ondersteuningsstructuren worden gesubsidieerd op basis van een door hen ingediende vierjaarlijkse beleidsnota. Deze beleidsnota moet minstens een

uitspraak doen over de missie, de strategische en operationele doelstellingen, de financiële middelen en het personeelsbeleid van de vereniging.

Artikel 9

Dit artikel geeft nadere uitleg over de subsidiëring van de vzw ADJ en de ondersteuningsstructuren. In de eerste paragraaf wordt gesteld dat de Vlaamse Regering, binnen de perken van de beschikbare jaarlijkse begrotingskredieten, de bedragen vastlegt voor de subsidiëring van de ondersteuningsstructuren en de vzw ADJ.

Die subsidiëring loopt via een vierjaarlijkse cyclus en het toegekende bedrag kan, binnen de perken van de beschikbare jaarlijkse begrotingskredieten, aangepast worden aan de evolutie van de gezondheidsindex of gekoppeld worden aan collectieve arbeidsovereenkomsten die van toepassing zijn op de sector.

Artikel 10

Op basis van de ingediende vierjaarlijkse beleidsplannen wordt met de ondersteuningsstructuren en de vzw ADJ een vierjaarlijkse subsidieovereenkomst afgesloten. Die vierjaarlijkse subsidieovereenkomst zal de verschillende engagementen van de ondersteuningsstructuren en de vzw ADJ bevatten, alsook de wijze waarop de administratie zal toezien op de besteding van de toegekende subsidie.

Deze subsidieovereenkomsten zullen ook de verschillende strategische en operationele doelstellingen en bijbehorende resultaats- en inspanningsindicatoren bevatten.

Artikel 11

Zoals al eerder werd aangehaald, blijft de link tussen voorliggend ontwerp van decreet en de regelgeving op vlak van erkenning bij Toerisme Vlaanderen bestaan. Dit artikel geeft die link weer en houdt in dat een jeugdverblijf of hostel erkend moet zijn als jeugdverblijf met comfortclassificatie basis, standaard of comfort of als hostel alvorens aanspraak te kunnen maken op de subsidies die voorzien zijn in voorliggend ontwerp van decreet.

Artikel 12

In dit artikel wordt het basisbegrip van een jeugdvereniging toegelicht. Een jeugdvereniging wordt door het ontwerp van decreet gedefinieerd als een privaatrechtelijke of feitelijke organisatie die aan jeugdwerk doet. Dat laatste kan aangetoond worden door haar doelstelling of haar handelingen.

De tweede paragraaf van dit artikel bevat de subsidievoorwaarden waaraan de jeugdverblijven basis en standaard moeten voldoen:

- Naast de voorwaarde van de definitieve erkenning als jeugdverblijf met comfortclassificatie basis of standaard in het kader van het logiesdecreet kunnen jeugdverblijven gelegen in het tweetalige gebied Brussel-hoofdstad eveneens gesubsidieerd worden als jeugdverblijf met comfortclassificatie basis

of standaard, voor zover ze door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest geregistreerd zijn als toeristisch logies en aan dezelfde criteria voldoen om als jeugdverblijf met comfortclassificatie basis of standaard erkend te worden.

- Jeugdverblijven met comfortclassificatie basis of standaard moeten jaarlijks minstens 80% overnachtingen jeugd realiseren voor kinderen en jongeren tot en met 30 jaar. Die percentages worden gehaald uit het aantal overnachtingen gerealiseerd via het aantal slaappleaatsen zoals wordt opgenomen in de erkenning van het jeugdverblijf met comfortclassificatie basis of standaard. Het kan gaan over overnachtingen via erkende slaappleaatsen binnen in het gebouw als buiten het gebouw via erkende tentpleaatsen. Het minimumpercentage van jeugdovernachtingen voor de jeugdverblijven basis en standaard werd verhoogd van 70% naar 80% om het onderscheid met de louter commerciële sector scherper te stellen en de meerwaarde van het decreet te benadrukken.
- De jeugdverblijven basis en standaard moeten voor de categorie 'jeugdverenigingen' een substantieel lagere prijscategorie voorzien. Dat moet als dusdanig opgenomen zijn in het huishoudelijke reglement van het jeugd of hostel en ook terug te vinden zijn op alle folders, brochures en andere communicatiedragers.
- De jeugdverblijven basis en standaard minstens toegankelijk zijn gedurende ten minste 50 dagen in de maanden juli en augustus.
- Per jaar ten minste 1 000 overnachtingen jeugd realiseren uit het aantal slaappleaatsen zoals opgenomen in de erkenning van het jeugdverblijf.
- Jaarlijks minstens 5 jeugdverenigingen ontvangen die minstens één nacht verblijven. Dit is een nieuwe subsidievoorwaarde voor jeugdverblijven basis en standaard en benadrukt de gevraagde inspanningen jegens het jeugdwerk.

De derde paragraaf bevat de subsidievoorwaarden waaraan de jeugdverblijven comfort en de hostels moeten voldoen:

- Naast de voorwaarde van de definitieve erkenning als jeugdverblijf met comfortclassificatie comfort of als hostel in het kader van het logiesdecreet kunnen jeugdverblijven gelegen in het tweetalige gebied Brussel-hoofdstad eveneens gesubsidieerd worden als jeugdverblijf met comfortclassificatie comfort of als hostel, voor zover ze door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest geregistreerd zijn als toeristisch logies en aan dezelfde criteria voldoen om als jeugdverblijf met comfortclassificatie comfort of als hostel erkend te worden.
- Jeugdverblijven met comfortclassificatie basis of standaard moeten jaarlijks minstens 70% overnachtingen jeugd realiseren voor kinderen en jongeren tot en met 30 jaar. Die percentages worden gehaald uit het aantal overnachtingen gerealiseerd via het aantal slaappleaatsen zoals wordt opgenomen in de erkenning van het jeugdverblijf met comfortclassificatie comfort of van het hostel. Het kan gaan over overnachtingen via erkende slaappleaatsen binnen in het gebouw als buiten het gebouw via erkende tentpleaatsen. Het minimumpercentage van jeugdovernachtingen voor de hostels werd verhoogd

van 50% naar 70% om het onderscheid met de meer commerciële hostels scherper te stellen en de meerwaarde van het decreet te benadrukken.

- De jeugdverblijven comfort en de hostels moeten voor de categorie 'jeugdverenigingen' een substantieel lagere prijscategorie voorzien. Dat moet als dusdanig opgenomen zijn in het huishoudelijke reglement van het jeugd of hostel en ook terug te vinden zijn op alle folders, brochures en andere communicatiedragers.
- De jeugdverblijven comfort en hostels moeten minstens tweehonderd dagen per jaar open zijn, waarvan tachtig dagen tijdens de schoolvakanties.
- Per jaar ten minste 2 000 overnachtingen jeugd realiseren uit het aantal slaapplekken zoals opgenomen in de erkenning van het jeugdverblijf of hostel.
- Jaarlijks minstens 5 jeugdverenigingen ontvangen die minstens één nacht verblijven. Dit is een nieuwe subsidievoorwaarde voor de hostels en benadrukt de gevraagde inspanningen jegens het jeugdwerk.

De vierde paragraaf stelt dat zowel overnachtingen in de gebouwen van het erkende jeugdverblijf of hostel als overnachtingen in tentplaatsen bij het gebouw of op hetzelfde domein van het jeugdverblijf of hostel in aanmerking komen voor de berekening van de werkingssubsidies. Het aantal tentplaatsen wordt bovendien opgenomen in de erkenning van het jeugdverblijf door Toerisme Vlaanderen in het kader van het logiesdecreet.

Artikel 13

Dit artikel stelt dat jeugdverblijfcentra of hostels die voldoen aan al de subsidievoorwaarden, aanspraak kunnen maken op een werkings- en/of personeelssubsidie.

Concreet zullen de uitbaters een hogere werkingssubsidie ontvangen naarmate ze meer jeugd ontvangen. De werkingssubsidie voor de jeugdverblijven basis, standaard, comfort en de hostels wordt berekend op basis van het aantal gerealiseerde overnachtingen jeugd. Dit is een uniformisering van de berekeningswijze van de werkingssubsidie voor alle gesubsidieerde jeugdverblijven en hostels, aangezien de werkingssubsidie voor de jeugdverblijven comfort in het huidige decreet op basis van het aantal overnachtingen van het jeugdwerk berekend wordt en voor hostels op basis van 50% van het totaal aantal gerealiseerde overnachtingen jeugd.

De toekenning van personeelssubsidies kan enkel aan jeugdverblijven met de comfortclassificatie comfort en aan hostels en dit gebeurt op basis van vierjaarlijkse beleidsnota's. Deze principes zullen in een besluit van de Vlaamse Regering worden uitgewerkt.

In de vijfde paragraaf van dit artikel wordt beschreven dat jeugdverblijven comfort en hostels bij wijze van uitzondering een tussentijdse bijsturing van de beleidsnota kunnen indienen wanneer een grondige wijziging van de werking of een substantiële verhoging van de overnachtingscapaciteit dit rechtvaardigt. Deze

mogelijkheid was nog niet aanwezig in het bestaande decreet en zal het mogelijk maken dat jeugdverblijven of hostels in transitie niet perse vier jaar hoeven te wachten alvorens een gewijzigd of nieuw dossier in te dienen.

Artikel 14

Dit artikel behoeft geen extra commentaar.

Artikel 15

Dit artikel behoeft geen extra commentaar.

Artikel 16

In dit artikel wordt voorzien dat jeugdverblijven tijdens de eerste beleidsperiode die loopt van 1 januari 2023 tot en met 31 december 2026:

- of over een erkenning met comfortclassificatie basis, standaard en comfort uit het decreet van 5 februari 2016 houdende het toeristische logies;
- of over een erkenning van het type A, B en C uit het decreet "Toerisme voor Allen" mogen beschikken

om in aanmerking te komen voor subsidies in het kader van het voorliggende ontwerp van decreet. De hostels zijn sinds 2017 al onderdeel geworden van het decreet van 5 februari 2016 houdende het toeristische logies binnen de categorie van de kamergebonden logies, waardoor een overgangsfase voor hen niet meer nodig is.

De procedure van overgang van jeugdverblijven naar de nieuwe comfortclassificatie wordt beschreven in artikel 13 van het ontwerp van wijziging van het decreet van 5 februari 2016 houdende het toeristische logies:

Er wordt gesteld dat uitbaters van een toeristisch logies dat, op de datum van de inwerkingtreding van dit decreet, in het kader van het decreet van 18 juli 2003 betreffende de verblijven en verenigingen die een werking uitoefenen in het kader van 'Toerisme voor Allen' als verblijf erkend is en ingedeeld is in de categorie jeugdverblijfcentrum, binnen een jaar na de inwerkingtreding van het gewijzigde decreet van 5 februari 2016 houdende het toeristische logies met een brief worden gecontacteerd door Toerisme Vlaanderen met de vraag of zij voor het toeristische logies een erkenning, al dan niet met een comfortclassificatie, willen verkrijgen op grond van dit decreet.

De erkenning van het toeristische logies, de indeling van het toeristische logies in een comfortclassificatie en het beroep tegen de beslissing tot weigering van de erkenning of comfortclassificatie of tegen de verkregen comfortclassificatie verlopen, in voorkomend geval, op dezelfde wijze en worden volgens dezelfde procedure afgehandeld als vermeld in artikel 6 tot en met 9 van het decreet van 5 februari 2016 houdende het toeristische logies.

De erkenning en comfortclassificatie of het type die aan het toeristische logies werd toegekend op grond van het decreet van 18 juli 2003 betreffende de verblijven en verenigingen die een werking uitoefenen in het kader van 'Toerisme voor Allen', blijft geldig tot de datum waartegen Toerisme Vlaanderen in de brief, vraagt om te reageren. Toerisme Vlaanderen geeft de uitbater maximaal twee jaar de tijd om te reageren op zijn vraag.

Uiterlijk zestig kalenderdagen na dezelfde datum, bezorgt de exploitant het erkenningsteken dat hij voor het toeristische logies heeft gekregen op grond van het decreet van 18 juli 2003 betreffende de verblijven en verenigingen die een werking uitoefenen in het kader van 'Toerisme voor Allen', terug aan Toerisme Vlaanderen.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Brussel, Jeugd en Media,

Benjamin DALLE

Bijlage

- Kind- en jongereneffectrapport (JoKER) voor ontwerp van decreet houdende subsidiëring van jeugdverblijven, hostels, ondersteuningsstructuren en de vzw Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme